

Odgojiteljice se tedaj tudi časih možé in take ne bi imele nobenega prava do penzije. Bonne se pa može prav često, ker imajo več prilike, pokazati se tudi od gospodinjske strani. To bi došlo zopet penziskemu zakladu v prid, kajti vplačati bi se moralo tudi za bonno. Saj ne more biti težko hišnemu očetu, ki plačuje svoji bonni, 15-20 gl. plačati tudi mali davek za njo.

To bi bilo ne le v prid odgojiteljicam in bonnam, ampak tudi starišem; kajti one bi opravljale svojo dolžnost z večjim veseljem, ako jih ne bi več mučila skrb za žalostno starost — po žalostni mladosti.

Toda to so le utopije. To se ne zgodi. Ta članek se izgubi brez uspeha, kakor vsi drugi, imajoč podobno osebino. In stanje odgojiteljic ostane isto. Sestavki take vsebine so namreč zrnca, ki padajo vedno le na nerodovitna tla.

Poslovenila Danica.

Pojav življenja.

Spisal E. K.

bala si se, da si me razžalila. A jaz bi Ti moral biti hvaležen. In res sem Ti hvaležen.

Seveda še le danes.

Ej, čustvo je hitreje, mnogo hitreje od misli. Včeraj sem samo čutil, po noči sem mislil in danes vem.

Menil sem že, da sem živ mrlič. To je strašno. Veš, da si na svetu, premikaš se, opravljaš mehanično življenske funkcije, a prav za prav ne — živiš. V prsih se širi čudna votlina, čudna, ker nima niti rezonance za glasove, ki prihajajo od zunaj. Ako udariš na prazno omaro, zaslišiš nekakšen glas. Zrak se je pretresel, vzdušni valovi se zazibljejo in zazvene. Morda neprijetno, a vendar zazvene. Tolči na moja prsa in vse ostane mirno. Samo časih — redko kdaj — zbudiš smeh, smeh poln ironije, prezira: kaj mi je mar vaše butanje in udaranje? Mrliča nič ne boli.

Li veste, kako je, kadar dušo zebe?

Mučite me, trpinčite me, neusmiljeno, barbarično, dolgo — jako dolgo — pa Vas v duši zazebe. Ako ne občutite ob mojem smehu ledenega dihhlaja v svojih prsih, tedaj ste mrtvi kakor jaz.

Nekdaj je bilo drugače. Nekdaj sem bil mlad in stcé mi je bilo polno, da je kar kipelo. Toliko krvi je bilo v njem, da bi bil

lahko poškopil zemljo, toliko žara je bilo notri, da bi bil lahko ogrel vse zmrznjene duše. Moje oči so gledale kakor vaše. Videle so svitlobo in cvetje... videle, videle! Moj pogled je vsesaval vse solnčne žarke, moja pluća so vdihovala vse vonjave in moj »jaz« se je veselil tega življenja in poljuboval je cvetočo naravo in objemal smehljajoči se svet.

A vi me niste razumeli. Vam to ni bilo všeč. Zahtevali ste, naj bodem pameten.

Milostno nebo! Jaz vam ne zamerim. Saj niste krivi, da ste tako pametni in tako razumni in — tako mrzli. Pa tudi jaz nisem bil kriv, da sem bil tako živ, tako bujen in tako vesel, vesel! Voda, ki kaplja od strehe, zmrzne in tam obvisi ledena sveča. To mora biti tako. Mlado žrebe skače razposajeno, poredno semtertja po trati, brez namena, brez cilja. Tudi to mora biti tako. In če se naliiva neprenehoma vode v ogenj, mora ugasniti, če se bode brez prestanja z iglicami žile, mora izkapljati kri.

Moje srce je zmrznilo in kri ne kipi več v njem. Da — tudi to se je moralo zgoditi. A zaman! Naj mi ta dragocena pamet dokazuje, da so to naravni zakoni, da je vse to neizogibno, neizpremenljivo, bol je vendar bol. Vi veste, da mora rožica zveneti, če ste jo utrgali, a vendar vam je žal, kadar opazite zvenjene lističe in ne morete več srkati njenega opojnega dehtenja.

I mene je bolelo. Ko so prišli ljudje, ki so učili krivo vero, da je svet pekel, v katerem morajo ljudje trpeti brez upanja, brez pomoči, brez koprnenja, sem jim verjel. Kajti muke mojega srca so bile peklerske...

Vse prejde, vse mine. To je bil moj triumf. Vi ste mislili, da me bode te trpinčili na večne čase, a veselje se vam je skazilo. Železo ječi pod udarci vašega bata, dokler je razžarjeno. Pa ohladi se in potem lahko bijete po njem po vaši mili volji, a ono se ne zmeni nič. —

Pozabili ste, da srce tem prej otrpne, čim neusmiljeneje se je trpinči. Vi ste sami skrajšali moje muke, ko ste ubili, kar je v meni živel.

In poslej sem taval po svetu kakor mrlič. Izvrševal sem svojo nalogo — — ne, ne, ne mislite, da priznavam s tem svoje življenje. Ali poznate avtomate? Telefone, fotografe? Beda sveta poje vanje svojo srce trgajočo pesem, a naviti fonograf jo ponavlja, kakor jo je sprejel, ravno tako tužno, pretresujoče....

Senca.

Mislite, mislite, kaj je senca. Saj imate razum, pamet, saj znate misliti. Naslikajte si senco. Ej, povejte, kako bi bilo senci, ako bi se zavedala svojega obstanka. Vi ne veste? jaz pa vem. Kajti jaz sem bil kakor senca. Vedel sem, a čutil nisem, mislil nisem, upal nisem, hrepenel nisem, želel nisem, pričakoval nisem. To se vam vidi ožno. Pa je veselo. Kajti če bijete po senci, ste sami norci. Sence ne zbudite. In če bi se znala smejati, bi se tako zakrohotala, da bi se morale še vaše mrzle duše zgeniti.

Tako sem blodil... blodil po svetu, ki je ves poln, a zame vendar prazen.

Dolgo, dolgo, neskončno dolgo.

A sinoči si Ti izrekla ono besedo. Ah! Kako me je zbolela!

Bogovi silni! Da je tisoč in tisoč ljudi tako govorilo, da so kazali otroci s prsti name, da ste vi sami poslali z Olimpa grom svoje besede..... jaz bi se bil rogal in hladno smejal. Bôli ne bi bil čutil.

Hahaha!

A Ti.... Perun in Alah! Tvoja beseda me je zbolela v dnu srca. In sedaj Ti ne zamerim. Krivico sem ti storil, ko sem dejal: odpuščam Ti. Ne, jaz nisem imel odpuščati. Pokleknil bi rad pred Teboj in Tvojo roko vrosil s solzami radosti in hvaležnosti in potem vse solze posrkal s svojimi vročimi ustnami in tako osušil Tvojo mehko roko.

Ah, hvala Ti, hvala! Ti si mi posegla v srce in sedaj...vem, da imam srce,... vem, da živim.

Ne, nisem še senca.

Srce mi še ni prazno. Toliko kapljic krvi je še v njem, da za kipe, ako poseže razžarjeno železo vanje. Toliko žara je še v njem, da vzplamti, ako ga zadene močan veter.

To še ni smrt.

Nekaj je še ostalo in morda . . . morda . . .

Hvala Ti.

Književnost in umetnost.

Vstajenje, roman, spisal grof Lev Tolstoj.

V ruski «Njivi» izhaja najnovejši roman grofa Leva Tolstega. Zajedno z «Njivo» izhaja tudi v angleških in ameriških listih, kamor se tekst romana kar brzovavlja.